

**ШКОЛСКИ ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ОСМИ РАЗРЕД ОСНОВНОГ
ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА**

Назив предмета: Географија

ПРЕДМЕТ: ГЕОГРАФИЈА

РАЗРЕД: ОСМИ

ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА: 68

НЕДЕЉНИ ФОНД ЧАСОВА: 2

Циљ наставе и учења предмета: Циљ учења Географије је да ученик појмовно и структурно овлада природно-географским, демографским, насеобинским, политичко-географским, економско-географским, интеграционим и глобалним појавама и процесима у Србији и свету уз неговање вредности мултикултуралности и патриотизма

Ред. број	НАСТАВНАТЕМА	обрада	утврђивање	укупно
I	ГЕОГРАФСКИ ПОЛОЖАЈ, ГРАНИЦЕ И ВЕЛИЧИНА ТЕРИТОРИЈЕ СРБИЈЕ	3	2	5
II	ФИЗИЧКО-ГЕОГРАФСКЕ ОДЛИКЕ СРБИЈЕ	18	4	22
III	ДРУШТВЕНО-ГЕОГРАФСКЕ ОДЛИКЕ СРБИЈЕ	18	4	22
IV	ПРИРОДНА И КУЛТУРНА БАШТИНА СРБИЈЕ	8	2	10
V	ГЕОГРАФИЈА ЗАВИЧАЈА	1	1	2
VI	СРБИ У РЕГИОНУ И ДИЈАСПОРИ	2	2	4
	УКУПНО	45	27	65+30=68*

* За систематизацију градива на крају школске године остављена су три часа.

Кључни појмови садржаја: географски положај, границе и величина територије Србије, физичко-географске одлике Србије, друштвено-географске одлике Србије, природна и културна баштина Србије, географија завичаја, Срби у региону и дијаспори

Редни број	Предметни исходи По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	Тема/област	Садржаји	Компетенције Опште међупредметне компетенције	Начини и поступци остваривања програма (Дидактичко-методичкоупутство)
1.	<p>анализира тематске карте и статистичке податке и графички их приказује; -одреди географски положај Србије и доведе га у везу са историјско-географским развојем; -учествује у предлагању и реализацији истраживачког пројекта у локалној средини; -анализира карактеристике граница и пограничних крајева Србије.</p>	<p>ГЕОГРАФСКИ ПОЛОЖАЈ, ГРАНИЦЕ И ВЕЛИЧИНА ТЕРИТОРИЈЕ СРБИЈЕ</p>	<p>Југоисточна Европа, интеграциони и дезинтеграциони процеси. Географски положај Србије. Историјско-географски развој Србије. Симболи Србије. Границе и проблеми пограничних крајева</p>	<p>Компетенција за учење Одговорно учешће у демократском друштву Естетичка компетенција Комуникација Одговоран однос према околини Одговоран однос према здрављу Предузимљивост и оријентација ка предузетништву Рад с подацима и информацијама Решавање проблема Сарадња Дигитална компетенција</p>	<p>.За достизање исхода: ученик ће бити у стању да одреди географски положај Србије и доведе га у везу са историјско-географским развојем; анализира карактеристике граница и пограничних крајева Србије, потребно је објаснити етимолошко значење термина Србија, симболе отаџбине, детерминанте и компоненте географског положаја, њене границе, облик и величину територије. На почетку наставне теме, указати на то да на географски положај Србије утиче поливалентност, контактност и транзитност њене територије у смислу спајања и прожимања различитих елемената географског простора, који су одговорни за развој, организацију, функционисање и трансформацију територије. Објаснити да су детерминанте и компоненте географског положаја, мењајући кроз историју неке од функција, утицале на промене значаја коју је Србија имала у историји и коју има данас. Објаснити ученицима да географски положај Србије може бити апсолутан и релативан. Истаћи да је апсолутан географски положај Србије егзактан јер су у питању географске координате (математичко-географске) и природни фактори. На основу тога издвојити две компоненте апсолутног географског положаја: математичко-географску и физичко-географску. Такође, издвојити и компоненте релативног географског положаја: културно-географску, политичко-географску, саобраћајно-географску и економско-географску. Објаснити ученицима да је територија Србије повезана и интегрисана, да њена тродимензионалност подразумева копно, ваздушни простор изнад копно и Земљину унутрашњост испод копно,</p>

					<p>као и да је њен квалитет дефинисан економским параметрима који зависе од квалитета и квантитета природних ресурса, као што су на пример, плодност земљишта, рудно богатство, однос обрадивих и необрадивих површина и биолошка разноврсност.</p> <p>За достизање исхода: ученик ће бити у стању да анализира карактеристике граница и пограничних крајева Србије, важно је издвојити граничне прелазе Србије према суседним државама и објаснити централно језгро – колевку државне идеје, центар интеграције и фактор кохезије њене територије. Овај садржај треба реализовати у складу са одговарајућим садржајима из историје. Пожељно је избегавати фрагментарно учење историјских чињеница везаних за промене величине територије Србије јер то има најкраће трајање у памћењу, већ их треба повезати са утицајем историјских догађаја на савремени географски развој, чиме се постиже најјачи трансфер у стицању других знања и вештина. Поред тога, објаснити како различите историјске околности и економска развијеност утичу на динамичне промене у географском простору Србије. У циљу подстицања толеранције код ученика, указати на постајање различитих етничких и културних група у пограничним територијама Србије.</p> <p>Оспособити ученике да израђују тематске карте о Географском положају, границама и величини територије Србије користећи неме карте, на којима се могу издвојити различити садржаји везани за ову наставну тему.</p>
2.	учествује у предлагању и реализацији истраживачког пројекта у локалној средини; -анализира тематске карте и статистичке	ФИЗИЧКО-ГЕОГРАФСKE ОДЛИКЕ СРБИЈЕ	Геотектонски процеси на територији Србије. Сеизмизам Србије. Тектонски облици рељефа. Падински процеси и рељеф настао деловањем воде.	Компетенција за учење Одговорно учешће у демократском друштву Естетичка компетенција Комуникација Одговоран однос према	За достизање исхода: ученик ће бити у стању да опише уз-роке и последице геотектонских процеса на територији Србије, кључно је да у светлу теорије литосферних плоча ученик опише геотектонски положај и геотектонску рејонизацију Србије сагледа-вањем односа Евроазијске и Афричке литосферне плоче, објасни механизме настанка и

	<p>податке и графички их приказује; -описује узроке и последице геотектонских процеса на територији Србије; -класификује облике рељефа на територији Србије и именује репрезентативне; -анализира утицај климатских фактора и климатских елемената на климу Србије; -класификује и описује својства водних објеката користећи карту Србије; -наводи начине коришћења вода Србије; -препознаје ефекте утицаја физичко-географских процеса на човека и адекватно реагује у случају природних непогода;</p>		<p>Рељеф настао деловањем леда, ветра и човека. Утицаји ерозивних и акумулативних процеса на човека. Климатски фактори и елементи. Климатске области у Србији. Подземне воде Србије. Реке Србије. Језера Србије</p>	<p>околини Одговоран однос према здрављу Предузимљивост и оријентација ка предузетништву Рад с подацима и информацијама Решавање проблема Сарадња Дигитална компетенција</p>	<p>обликовања рељефа на простору Србије и именује значајне морфоструктурне облике рељефа у Србији. Даљом операционализацијом исхода ученик ће бити у стању да препозна и наведе облике рељефа који настају тектонским покретима вулканизмом, објасни процес настанка земљотреса и наведе најугроженије зоне и изведе закључке о појави савременог сеизмизма као и одсуство активног вулканизма на територији Србије. Наставници могу упознати ученике са мрежом сеизмолошких станица Србије и различитим начинима прикупљања података о турсној активности на подручју Србије у реалном времену, размени података са земљама у окружењу и компјутерским програмима за аутоматско лоцирање и извештавање.</p> <p>Исход: ученик ће бити у стању да класификује облике рељефа на територији Србије и именује репрезентативне. Кроз овај исход ученика треба упознати са генетским и основним морфолошким типовима рељефа као и њиховом распрострањеношћу уз помоћ географске карте Србије. Исход је остварен уколико је ученик у стању да опише деловање унутрашњих и спољашњих сила на постанак и обликовање рељефа Србије, да наведе и опише примере облика рељефа помоћу географске карте, графичких приказа и фотографија.</p> <p>Исход: анализира утицај климатских фактора и климатских елемената на климу Србије. За остваривање овог исхода неопходно је да ученик самостално користи климатолошке податке који се односе на температуру и падавине изабраног места. Климатолошки подаци могу се преузети из метеоролошких годишњака који су доступни на сајту Републичког хидрометеоролошког завода Србије (РХМЗС). Да би анализирао просторну и временску дистрибуцију наведених података, неопходно је да самостално конструише климадијаграме бар два места</p>
--	--	--	---	--	--

					<p>између којих постоји значајна разлика у надморским висинама. Поред ових климатских елемената, ученика треба упознати и са ветровима и инсолацијом. Просторну и временску дистрибуцију температура, падавина и ветрова треба повезати са климатским факторима који условљавају њихово формирање. Као последица просторне и временске дистрибуције вредности климатских елемената на простору Србије издвајају се одређене климатске области. Да би се исход остварио, неопходно је да ученик: наведе климатске елементе, опише просторну и временску дистрибуцију температуре ваздуха и падавина на територији Србије, наведе и оцени значај климатских фактора, издвоји климатске области на територији Србије.</p> <p>Да би се остварио исход: класификује и описује својства водних објеката користећи карту Србије и наводи начине коришћења вода Србије, ученику би требало указати на постанак, еволуцију распрострањеност река, језера, подземних вода и термоминералних извора на територији Србије. Упознати га са основним хидрографским карактеристика река Србије, чије груписање би се извршило према припадајућем морском сливу. Анализа водних режима, на најједноставнијем нивоу, подразумевала би уочавање максималних и минималних водостаја и протицаја на рекама, као фактора који доводе до њихове појаве. Ученик треба да опише стања екстремних водостаја и протицаја (сува речна корита, поплава) као и последице које оне остављају на човека, привреду и животну средину.</p> <p>Да би се остварио исход, неопходно је да ученик: наведе највеће реке Црноморског, Јадранског и Егејског слива, процени време појаве минималних и максималних водостаја на рекама, разликује језера по начину постанка, опише еволуцију језерских басена, лоцира термоминералне изворе, опише врсте и значај подземних вода за водоснабдевање, утврди везу између доступности</p>
--	--	--	--	--	---

				<p>воде и лоцирања одређених привредних делатности и објеката.</p> <p>Да би се постигао исход: препознаје ефекте утицаја физичкогеографских процеса на човека и адекватно реагује у случају природних непогода, наставник ставља акценат на интеракцију природе и друштва и указује ученицима да се људско друштво не може посматрати независно од природног окружења. За ученика је важно да зна шта доводи до формирања природне непогоде, да ли како човек може да стимулише њено формирање, где су природне непогоде распрострањене на простору Србије, као и да зна како да поступи у случају да је изложен њиховом дејству. Уз помоћ наставника, родитеља као и самосталног прикупљања података уче-ник треба да се упозна са природним непогодама које се дешавајумогу се десити или су се десиле у његовом непосредном окружењу: простори у Србији изложени дејству земљотреса, клизишта, одрона, атмосферских непогода (олуја, град, екстремне температу-ре), полава и бујица.</p> <p>Да би се постигао исход: доведе у везу распрострањеност биљних и животињских врста и физичко-географске карактеристике простора, кључно је објаснити да су ареали биљних и животињских врста детерминисани рељефом, земљиштем, климом, присуством воде и другим факторима. Неопходно је да ученици сагледају просторну дистрибуцију животињских врста, травнатих области, шумских ареала и њихов састав, као и ефекте које остварују у интеракцији са осталим природним и друштвеним објектима у простору. Да би се овај исход остварио, потребно је да ученик: наведе основне типове земљишта, разликује вертикални и хоризонтални распоред вегетације, класификује фауну у односу на тип средине (фауна копнених вода, фауну копна; шумска и нешумска подручја), наведе како људске активности утичу на фрагментацију и смањење ареала биљних и животињских врста и појаву ендемских врста.</p>
--	--	--	--	--

3.	<p>учествује у предлагању и реализацији истраживачког пројекта у локалној средини;</p> <p>-анализира тематске карте и статистичке податке и графички их приказује;</p> <p>-објашњава популациону динамику становништва Србије:</p> <p>-кретање броја становника, природни прираштај и миграције;</p> <p>-изводи закључке о утицају популационе динамике на структуру становништва у нашој земљи;</p> <p>-изводи закључке о важности предузимања мера популационе политике;</p> <p>-израђује и анализира графичке приказе структура становништва;</p> <p>-објашњава утицај природних и друштвених фактора на настанак, развој и трансформацију насеља у нашој</p>	<p>ДРУШТВЕНО-ГЕОГРАФСKE ОДЛИКЕ СРБИЈЕ</p>	<p>Кретање броја становника и њихов просторни размештај. Природно кретање. Миграциони процеси. Структуре становништва. Демографски проблеми и популациона политика. Прва насеља у Србији. Село и рурални процеси. Градови. Урбанизација и проблеми урбаног развоја. Београд. Природни ресурси и привредни развој. Друштвени услови привредног развоја и промене у структури привреде. Пољопривреда и географски простор. Индустрија и географски простор. Саобраћај и географски простор. Туризам и трговина. Делатности кварталног сектора.</p>	<p>Компетенција за учење</p> <p>Одговорно учешће у демократском друштву</p> <p>Естетичка компетенција</p> <p>Комуникација</p> <p>Одговоран однос према околини</p> <p>Одговоран однос према здрављу</p> <p>Предузимљивост и оријентација ка предузетништву</p> <p>Рад с подацима и информацијама</p> <p>Решавање проблема</p> <p>Сарадња</p> <p>Дигитална компетенција</p>	<p>У оквиру области/теме <i>Друштвено-географске одлике Србије</i> предвиђено је да се обрађују садржаји о становништву, насељима и привреди Србије. Њима се продубљују ученичка знања из области друштвене географије која су стекли у шестом разреду основног образовања и васпитања и иста примењују у конкретном просторном контексту, Републици Србији и локалној средини.</p> <p>За достизање исхода: <i>ученик ће бити у стању да објашњава популациону динамику становништва Србије</i>, акценат треба ставити на објашњење кретања броја становништва по подацима пописа (предлог је да временски обухват буде након Другог светског рата), природног прираштаја и миграција. Наставници треба да упознају ученике са изворима података о становништву (попис, матична статистика, други извори) и да их науче како се ови подаци користе и тумаче. Веома је важно да се у том смислу оствари корелација са наставом историје (ратови, историјске миграције, итд.). Тамо где постоје техничке могућности, ученици могу да користе пописне податке у електронском облику доступне на интернет сајту Републичког завода за статистику, да део тих података представљају на тематским картама, графички и табеларно.</p> <p>Наведени исход се операционализује кроз проверу остварености следећих исхода код ученика: наводи изворе података о становништву, наводи компоненте демографског развоја, проналази податке о броју становника, наталитету, морталитету, миграцијама становништва Србије и локалне средине, објашњава временску просторну динамику становништва Србије и локалне средине, користи тематске карте и графичке приказе у објашњавању популационе динамике становништва Србије и локалне средине, приказује на тематским картама, графичким приказима и табеларно популациону динамику становништва Србије и локалне средине.</p> <p>Достизање исхода: <i>изводи закључке о утицају</i></p>
----	--	---	--	--	--

	<p>земљи; -уз помоћ карте Србије и других извора информација анализира утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привредних делатности у нашој земљи; -доводи у везу размештај привредних делатности са квалитетом животне средине у нашој земљи; -препознаје ефекте производње и коришћења различитих извора енергије на квалитет животне средине</p>				<p><i>популационе динамике на структуре становништва у нашој земљи</i>, непосредно се надовезује на реализацију претходног исхода. Овде је неопходно да ученик увиди како се (макро) регионалне тенденције у природном прираштају и миграцијама одражавају на биолошке, економске и социјалне структуре становништва Србије. Наведени исход се операционализује кроз проверу остварености следећих исхода: ученик наводи биолошке, економске и социјалне структуре становништва, ученик објашњава утицај рађања и умирања на биолошке, економске и социјалне структуре становништва у Србији и локалној средини, ученик објашњава утицај досељавања одсељавања на структуре становништва у Србији, ученик објашњава промене у структурама становништва Србије и локалне средине као резултат садејства природног кретања и миграција.</p> <p>Исход <i>израђује и анализира графичке приказе структура становништва</i> јако је важан у функционалном домену. Овде доизражава долази захтев да ученик самостално проналази податке о структурама становништва који су доступни у аналогном и дигиталном облику те да их на часовима и код куће за домаће задатке приказује у виду полно-старосних пирамида, графикона, дијаграма и тематских карата (картодијаграма). Садржаји везани за овај исход могу се реализовати применом различитих облика рада (индивидуални, рад у пару, рад у групи) и своју пуну примену проналазе у изради истраживачких пројеката, најбоље везано за локалну средину.</p> <p>Исход ученик изводи закључке о важности предузимања мера популационе политике даље се надовезује на претходне. Ученици на овом узрасту већ имају и интуитивна и појмовна знања броју, кретању (природном прираштају, миграцијама) и структурама становништва и способни су да увиђају последице смањења броја становника, исељавања људи из села и мањих градова, интензивног прилива становништва у Београд, исељавања у иностранство, итд. Ова тематика је интересантна за организацију дебата и дискусија, трибина и</p>
--	---	--	--	--	---

					<p>радионица које би могле да се организују у сарадњи са експертима из локалне заједнице (лекари, социјални радници, психолози, демографи, запослени у јединицама локалне самоуправе задужени за социјална питања, итд.).</p> <p>Наведени исход се операционализује тако да ће ученик бити у стању да: дефинише појам популационе политике; наводи различите типове популационе политике; објашњава којим популационим политикама се решавају различити демографски проблеми; предлаже примену мера популационе политике с обзиром на актуелне демографске проблеме у Србији и локалној средини.</p> <p>Достизање исхода: објашњава утицај природних и друштвених фактора на настанак, развој и трансформацију насеља у нашој земљи, захтева да се са ученицима обраде садржаји везани за настанак насеља у нашој земљи, село и руралне процесе (депопулација, деаграризација, сенилизација, гашење сеоских насеља, псеудоурбанизација, итд.), основне одлике градова, њихове функције и гравитациони утицај, унутрашњу структуру градова и односе са околним простором. Неопходно је посебну пажњу посветити процесу урбанизације и главним урбаним проблемима. Ова целина се завршава упознавањем са Београдом, главним градом Србије, његовим географским положајем, историјско-географским и функционалним развојем.</p> <p>Наведени исход се операционализује тако да ће ученик бити у стању да: наводи насеља у нашој земљи; објашњава утицај природних и друштвених фактора који су довели до настанка и развоја првих градова у нашој земљи; дефинише и врши класификацију сеоских и градских насеља по различитим обележјима; описује процесе трансформације сеоских и градских насеља; објашњава условљеност процеса деаграризације и урбанизације; објашњава везу демографских и насеобинских процеса у Србији и локалној средини.</p> <p>Исход: уз помоћ карте Србије и свих других извора</p>
--	--	--	--	--	--

					<p>информација анализира утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привредних делатности у нашој земљи, доводи ученике у ситуацију да сами проналазе изворе информација о привреди наше земље и локалне средине, да их критички преиспитују, упоређују, уочавају временску динамику и просторне диспаратете економско-географских појава и процеса. Географска карта (општа и тематске карте) је овде незаобилазно наставно средство које ученици користе за извлачење географских закључака, али и за илустрацију резултата својих сазнања.</p> <p>Исходи: доводи у везу размештај привредних делатности са квалитетом животне средине у нашој земљи и препознаје ефекте производње и коришћења различитих извора енергије на квалитет животне средине су најдиректније међусобно повезани. Од ученика се очекује да продубе постојећа и стекну нова знања о утицају пољопривреде, индустрије, саобраћаја, туризма и других при-вредних делатности на географски простор. Будући да су примери негативног утицаја човека на животну средину доминантни у односу на позитивне, те да се на истицању позитивног утицаја човека на животну средину инсистирало и у нижим разредима, овде је акценат стављен на примере рационалног коришћења енергетских извора и очувања животне средине. На овај начин ученици стичу целовиту слику о сличностима и разликама у функционисању привреде у свету и у нашој земљи, код њих се развија критичко и ди-вергентно мишљење, али и патриотска свест и интеркултуралност.</p>
--	--	--	--	--	---

4.	<p>учествује у предлагању и реализацији истраживачког пројекта у локалној средини;</p> <p>-анализира тематске карте и статистичке податке и графички их приказује;</p> <p>-описује репрезентативне објекте природне и културне баштине и означава их на карти</p>	<p>ПРИРОДНА И КУЛТУРНА БАШТИНА СРБИЈЕ</p>	<p>Природна баштина Србије. Културна баштина Србије. Светска баштина под заштитом Унескоа у Србији.</p>	<p>Компетенција за учење</p> <p>Одговорно учење у демократском друштву</p> <p>Естетичка компетенција</p> <p>Комуникација</p> <p>Одговоран однос према околини</p> <p>Одговоран однос према здрављу</p> <p>Предузимљивост и оријентација ка предузетништву</p> <p>Рад с подацима и информацијама</p> <p>Решавање проблема</p> <p>Сарадња</p> <p>Дигитална компетенција</p>	<p>Исход: описује репрезентативне објекте природне и културне баштине и означава их на карти. Уз помоћ карте и других расположивих извора информација ученици треба да анализирају просторну заступљеност природних и културних објеката у Србији. Остваривање исхода подразумева уочавање разлика културно-историјских целина градског и сеоског типа. Исход је остварљив ако ученик на карти одреди и лоцира заштићена природна и културна добра и наведе примере.</p> <p>Исход: ученик ће бити у стању да процењује важност очувања природне и културне баштине Србије. Ученици кроз овај исход треба да формирају вредносне ставове и развију свест о неговању природних и културних добара. Организовањем посета манастирима, музејима, националним парковима изводе се закључци о важности националног и културног идентитета наше земље. Исход је остварљив ако ученик на некој карти различитим картографским методама представи степен заштите природних добара и истакне њихов значај</p>
5.	<p>-учествује у предлагању и реализацији истраживачког пројекта у локалној средини;</p> <p>-анализира тематске карте и статистичке податке и графички их приказује;</p> <p>-препознаје ефекте утицаја физичко-географских процеса на човека и адекватно реагује у случају природних</p>	<p>ГЕОГРАФИЈА ЗАВИЧАЈА</p>	<p>Појам и географски положај завичаја. Природне карактеристике. Друштвене карактеристике.</p>	<p>Компетенција за учење</p> <p>Одговорно учење у демократском друштву</p> <p>Естетичка компетенција</p> <p>Комуникација</p> <p>Одговоран однос према околини</p> <p>Одговоран однос према здрављу</p> <p>Предузимљивост и оријентација ка предузетништву</p> <p>Рад с подацима и информацијама</p>	<p>За достизање овог исхода: ученик ће бити у стању да реализује истраживачки пројекат у локалној средини, препорука је да технике наставника буду усмерене на поучавање и учење путем открића које обухвата прикупљање података од локалног становништва и самостално посматрање објеката и процеса. Организација теренског рада подразумева истраживачки пројектни задатак где наставник у сарадњи са ученицима дефинише тему, циљ и задатак истраживања, објашњава наставне методе, дефинише хипотезе, израђује нацрт истраживања, описује фазе и ток реализације истраживања, одређује релевантне изворе информација, наводи начин обраде података и приказивање добијених резултата кроз</p>

<p>непогода; -доведе у везу распрострањеност биљних и животињских врста и физичко-географске карактеристике простора; -кретање броја становника, природни прираштај и миграције; -изводи закључке о утицају популационе динамике на структуру становништва; -изводи закључке о важности предузимања мера популационе политике; -израђује и анализира графичке приказе структура становништва; -објашњава утицај природних и друштвених фактора на настанак, развој и трансформацију насеља; -уз помоћ карте Србије и других извора информација анализираутицај природних и друштвених фактора на развој и размештај</p>			<p>Решавање проблема Сарадња Дигитална компетенција</p>	<p>вредновање и евалуацију пројекта. Применом пројектне наставе развијају се међупредметне компетенције. Наставник је у обавези да на почетку школске године ученицима да јасна и прецизна упутства о начину реализације пројектне наставе.</p> <p>Након припреме и реализације пројектне наставе ученици ће бити у стању да уоче значај сарадње у тиму за остваривање заједничких циљева, али и да процене сопствена постигнућа. Ученици су оспособљени да прикупљају, обрађују и презентују резултате истраживачког рада током свих фаза реализације пројекта, као и да презентују и промовишу продукте пројекта.</p> <p>За достизање исхода: реализује истраживачки пројекат у локалној средини, неопходно је да ученик познаје методологију истраживачког рада:</p> <ul style="list-style-type: none"> – дефинише пројектни задатак; – прикупља податке из различитих извора и на терену; – обрађује податке, приказује их текстуално, табеларно и графички и доноси закључке; – представља резултате истраживачког рада; – описује и вреднује географски положај завичаја; – препознаје, наводи и именује облике рељефа и хидрограф-ске објекте на простору завичаја, објашњава међузависност климе, земљишта и живог света; – истражује и утврђује специфичности природно-географ-ских и друштвено-географских одлика завичаја и доводи их у корелацију; – објашњава утицај одређене структуре становништва на друштвено-економски развој завичаја;
--	--	--	---	---

	<p>привредних делатности; -доводи у везу размештај привредних делатности са квалитетом животне средине; -препознаје ефекте производње и коришћења различитих извора енергије на квалитет животне средине; -описује репрезентативне објекте природне и културне баштине и означава их на карти.</p>				<ul style="list-style-type: none"> – наводи и описује природна богатства и објашњава утицај њиховог искоришћавања; – описује структуру привреде и наводи показатеље развијености одређених привредних делатности; – образлаже потребе заштите природне средине; – анализира и предлаже различите мере за унапређење завичаја - примењује географска знања и вештине приликом решавања проблемских ситуација у свакодневном животу; – правилно наводи изворе литературе
--	---	--	--	--	--

6.	<p>-учествује у предлагању и реализацији истраживачког пројекта у локалној средини;</p> <p>-анализира тематске карте и статистичке податке и графички их приказује;</p> <p>-објашњава утицај историјских и савремених миграција на размештај Срба у свету</p>	СРБИ У РЕГИОНУ И ДИЈАСПОРИ	<p>Срби у Црној Гори.</p> <p>Срби у БиХ – Република Српска.</p> <p>Срби у Хрватској.</p> <p>Срби у осталим суседним државама.</p> <p>Срби у дијаспори.</p>	<p>Компетенција за учење</p> <p>Одговорно учешће у демократском друштву</p> <p>Естетичка компетенција</p> <p>Комуникација</p> <p>Одговоран однос према околини</p> <p>Одговоран однос према здрављу</p> <p>Предузимљивост и оријентација ка предузетништву</p> <p>Рад с подацима и информацијама</p> <p>Решавање проблема</p> <p>Сарадња</p> <p>Дигитална компетенција</p>	<p>Исход: ученик ће бити у стању да објашњава утицај историјских и савремених миграција на размештај Срба у свету, операционализује се тако што ће ученик бити у стању да наведе државе и ентитете у којима живе припадници српског народа, наведе број припадника нашег народа у земљама бивше СФРЈ, региону дијаспори, објасни узроке досељавања Срба у различитим историјским периодима, упореди економски, културни и политички положај Срба. Припадници нашег народа исељавали су се из Србије у прошлости у више таласа из различитих разлога (средњо-вековна исељавања и сеобе, миграције пре Другог светског рата, послератна политичка емиграција, економска емиграција од шездесетих до деведесетих година XX века, таласи избеглица и савремена економска емиграција од деведесетих година до данас). Потребно је да се ученици осмог разреда упознају са тиме колико припадника нашег народа живи на тлу бивше СФРЈ, у региону и дијаспори, када су се и зашто досељавали у те државе, какав им је економски, политички и културни статус, којим делатностима се баве, какав им је однос са већинским становништвом тих држава.</p> <p>Закон о дијаспори и Србима у региону дефинише појмове дијаспора и регион као и државе које ти појмови обухватају. Наведеним исходом и наставним садржајем којим се он достиже, достиже се васпитна димензија циља географије као наставног предмета што подразумева неговање вредности мултикултуралности и патриотизма. Етничку хетерогеност становништва Србије, као и вишевековно присуство Срба у региону и дијаспори, треба сагледавати као богатство које најбоље може да се сагледа у склопу наставног предмета географија.</p>
----	---	----------------------------	--	--	---

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	
У зависности од садржаја наставе и учења посебно ће се реализовати међупредметно повезивање са следећим предметима:	
<ul style="list-style-type: none"> – Биологија (Порекло и разноврсност живота) – Историја (Основи проучавања прошлости) – Математика (Природни бројеви и дељивост) – Информатика и рачунарство(Дигитална писменост) – Ликовна култура (Облик и Визуелно споразумевање, Простор) – Физика (Кретање) – Музичка култура (Слушање музике) 	
АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ	
АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	Активно учествују у реализацији часа, записује, анализира, дискутује, показује, примењује, закључује, учествује у тимском и групном раду, процењује наставу, рад других ученика и сопствени рад.
АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА	Организује час, презентује наставне садржаје ангажујући ученике, водећи рачуна о претходним знањима која поседују, демонстрира, користи ИКТ – презентације, приказе, снимке, прилоге, демонстрирање; подстиче ученика на активно учешће, повезује садржаје са свакодневним животом, вреднује рад ученика.

Међупредметно повезивање биће детаљно разрађено у оперативним плановима рада, као и током тематског дана или тематске недеље, а обухваћено је и у пројектној настави и географској секцији

Провера остварености стандарда ученичких постигнућа (остварености исхода)

Шта пратимо		Поступак и инструменти оцењивања	Критеријуми	Време
<p>Степен остварености циљева и прописаних, односно прилагођених стандарда постигнућа у току савладавања програма предмета;</p> <p>Процењују се: вештине изражавања и саопштавања; разумевање, примена и вредновање научених поступака и процедура; рад са подацима и рад на различитим врстама текстова; уметничко изражавање; вештине, руковање прибором, алатом и технологијама и извођење радних задатака.</p>	<p>Оцену одличан (5) добија ученик који:</p> <ul style="list-style-type: none"> – у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; – лако логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; – показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања. 	<p>Формативно оцењивање:</p> <ul style="list-style-type: none"> свакодневно бележење активности ученика начасу у свеску евиденције наставника/е-дневник 	<p>Број јављања:</p> <ul style="list-style-type: none"> За јављање + За јављање више пута ++ За давање комплетног, потпуног одговора на тежа питања +5 Коне зна одговор- 	<p>Свакодневно бележење током године</p>
	<p>Оцену врло добар (4) добија ученик који:</p> <ul style="list-style-type: none"> – у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; – показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања. 	<p>-Комисија ученика и наставница</p>	<p>Учесталост јављања начасу по месецима</p>	<p>Пресек стања на полугодишту (сваких 16 часова)</p>
	<p>Оцену добар (3) добија ученик који:</p> <ul style="list-style-type: none"> – у довољној мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме; – у довољној мери критички расуђује; – показује делимични степен активности и ангажовања. 	<p>-Усмено одговарање</p>	<p>Свеобухватност одговора</p> <p>Хронолошка и појмовна прецизност</p> <p>Сналажење на карти</p> <p>Хоризонтално и вертикално повезивање градива</p> <p>Самосталност одговарању</p>	<p>Попотреби, бар једному полугодишту</p>
	<p>Оцену добар (3) добија ученик који:</p> <ul style="list-style-type: none"> – у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама; – у знатној мери логички повезује чињенице и појмове; – већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме; – у довољној мери критички расуђује; – показује делимични степен активности и ангажовања. 	<p>–Редовност</p> <p>–доношења домаћег</p> <p>–Ученици воде евиденцију</p>	<p>За три недоношења домаћег-1 у свеску, а након опомени у дневник</p> <p>За редовно доношење домаћег задатка-5</p>	<p>Свакодневно током године, праћење/ пресек стања за тромесечје</p>
<p>Оцену добар (3) добија ученик који:</p> <ul style="list-style-type: none"> – у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама; – у знатној мери логички повезује чињенице и појмове; – већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме; – у довољној мери критички расуђује; – показује делимични степен активности и ангажовања. 	<p>Квизна јахуу, или други он-лајн квиз</p>	<p>Првопласирани +5</p> <p>Другопласирани ++</p> <p>Трећепласирани +</p>	<p>Поједному полугодишту</p>	

		<p>Оцену довољан(2) добија ученик који:</p> <ul style="list-style-type: none"> - знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; - у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; - понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; - показује мањи степен активности и ангажовања. 	<p>Прегледањесвески</p>	<p>Уредност Све забележено са часова</p>	<p>На крају наставне јединице</p>
			<p>Писане провере Ученици дају самопроцену оцене</p>	<p>Бодовање: 40-54%-2 55-69%-3 70-84%-4 85-100%-5</p>	<p>Након сваке теме (4 провере које се раде цеочас -подве у полугодишту бар две провере до 15 минута-једна у првои другом полугодишту</p>
		<p>Недовољан (1) добија ученик који:</p> <ul style="list-style-type: none"> - знања која је остварио нису ни на нивоу препознавања и не показује способност репродукције и примене; - не изводи закључке који се заснивају на подацима; - критички не расуђује; - не показује интересовање за учешће у активностима нити ангажовање. 	<p>- Групни рад (посматрање наставника, излагање група, процена осталих ученика)</p>	<p>Сарадња у групи (сви чланови су укључени, сви имају задато забележено у свескама...) Степен знања свих чланова групе Квалитативно и квантитативно процењивање резултата рада група (пано, табела...)</p>	<p>По потреби</p>
			<p>Рад у пару (посматрање наставника, излагање парова, процена осталих ученика)</p>	<p>Прва три пара која прва ураде задатак добијају +5 Сви парови који ураде задатак добијају + Парови који не раде задато на часу добијају -</p>	<p>По потреби</p>

			Сналажење на карти	За показаних 5 појмова за један минут оцена 5 За 4 -4 3-3 2-2	У току школске године
Ангажовање ученика у настави.	Одговоран однос према раду, постављеним задацима, и исказано интересовање и мотивацију за учење и напредовање. активно учествовање у настави, сарадњу са другима	– показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.(5)	Вођење евиденције од стране наставника о: -Јављању на часовима (учесталост и активност по месецима) -Успешности угрупном раду, раду у пару (ангажовање, продукти) -Учешћу на такмичењима -Посета културно-историјским институцијама и догађајима -Несебичном пружању помоћи другим ученицима -Израда паноа, ППТ, различитих врста излагања	Све што је рађено на часу налази се у свескама и уредно је написано -Учесталост јављања и активност по месецима -Учествује и израђује самостално или у сарадњи са другима продукте рада -Број и квалитет добровољног учешћа у разним наставним и ваннаставним активностима (такмичења, израда паноа, кратко предавање, вођење квиза, израда асоцијација...) -Спреман је да помогне другима -Иницијатива и квалитет продукта	-Пресек стања по тромесечјима
		– показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.(4)			
		– показује делимични степен активности и ангажовања(3)			
		– показује мањи степен активности и ангажовања.(2)			
		– не показује интересовање за учешће у активностима нити ангажовање (1)			

НАЧИН ПРОВЕРЕ ОСТВАРЕНОСТИ ИСХОДА

На почетку наставне године врши се иницијално тестирање. Оно се не оцењује

Предвиђен је и полугодишњи (децембар или јануар) и завршни тест (крај школске године) којима се проверава оствареност исхода и стандарда.

ПРОЦЕНА ОСТВАРЕНОСТИ СТАНДАРДА

У току школске године биће реализоване две процене остварености стандарда: на крају првог полугодишта и на крају школске године (ово је процена обухвата читаво градиво). Ученици ће решавати тестове израђене по стандардима, који ће се састојати од дванаест питања и то: 6 на основном, 4 на средњем и 2 на Напредном нивоу. Ученици ће радити тест подељени у две групе. Резултати ће бити приказани табеларним приказом процене остварености стандарда по нивоима. У тестовима ће преовлађивати задаци отвореног типа.

СТАНДАРДИ

редни број теме	ТЕМА/ОБЛАСТ	СТАНДАРДИ
I	ГЕОГРАФСКИ ПОЛОЖАЈ, ГРАНИЦЕ И ВЕЛИЧИНА ТЕРИТОРИЈЕ СРБИЈЕ	ГЕ.1.1.3.,ГЕ.1.4.1.,ГЕ.2.1.2. ГЕ.2.1.3.,ГЕ.2.1.4.,ГЕ.2.4.1. ГЕ.3.1.1.,ГЕ.3.4.3.
II	ФИЗИЧКО-ГЕОГРАФСКЕ ОДЛИКЕ СРБИЈЕ	ГЕ.1.1.3.,ГЕ.1.4.1.,ГЕ.2.1.2. ГЕ.2.1.3.,ГЕ.2.1.4.,ГЕ.2.2.2. ГЕ.2.4.1.,ГЕ.3.1.1.,ГЕ.3.2.2. ГЕ.3.4.1.
III	ДРУШТВЕНО-ГЕОГРАФСКЕ ОДЛИКЕ СРБИЈЕ	ГЕ.1.1.3.,ГЕ.1.4.1.,ГЕ.1.3.1. ГЕ.1.3.2.,ГЕ.1.4.1.,ГЕ.2.1.2. ГЕ.2.1.3.,ГЕ.2.1.4.,ГЕ.2.4.1. ГЕ.3.1.1.,ГЕ.3.3.1.,ГЕ.3.3.2. ГЕ.3.4.1.
IV	ПРИРОДНА И КУЛТУРНА БАШТИНА СРБИЈЕ	ГЕ.1.1.3.,ГЕ.1.4.1.,ГЕ.2.1.2.ГЕ.2.1.3.,ГЕ.2.1.4.,ГЕ.2.4.1. ГЕ.3.1.1.,ГЕ.3.4.1.
V	ГЕОГРАФИЈА ЗАВИЧАЈА	ГЕ.1.1.3.,ГЕ.1.3.1.,ГЕ.1.3.2. ГЕ.1.4.1.,ГЕ.2.1.2.,ГЕ.2.1.3. ГЕ.2.1.4.,ГЕ.2.3.1.,ГЕ.2.4.1. ГЕ.3.1.1.,ГЕ.3.2.2.,ГЕ.3.3.1. ГЕ.3.3.2.,ГЕ.3.4.1.
VI	СРБИ У РЕГИОНУ И ДИЈАСПОРИ	ГЕ.1.1.3.,ГЕ.1.4.1.,ГЕ.2.1.2. ГЕ.2.1.3.,ГЕ.2.1.4.,ГЕ.2.3.1. ГЕ.3.1.1.,ГЕ.3.4.1

СТАНДАРДИ

Основни ниво

ГЕ.1.1.3. препознаје и чита географске и допунске елементе карте

ГЕ.1.3.1. познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава њихов просторни распоред

ГЕ.1.3.2. дефинише појам привреде и препознаје привредне делатности и гране

ГЕ.1.4.1. препознаје основне природне и друштвене одлике наше државе

Средњи ниво

ГЕ.2.1.2. одређује положај места и тачака на географској карти

ГЕ.2.1.3. препознаје и објашњава географске чињенице, објекте, појаве и процесе и односе који су представљени моделом, сликом, графиком, табелом, шемом

ГЕ.2.1.4. приказује понуђене географске податке на некој карти картографским средствима, графиком, табелом, шемом

ГЕ.2.3.1. разликује и објашњава кретање (природно и механичко) и структуре становништва

ГЕ.2.4.1. описује природне и друштвене одлике наше државе и наводи њене географске регије

Напредни ниво

ГЕ.3.1.1. доноси закључке о просторним и каузалним везама географских чињеница, објеката, појава и процеса, односа на основу анализе географске карте

ГЕ.3.2.2. објашњава физичко-географске законитости у географском омотачу (климатску и биогеографску зоналност) и наводи мере за његову заштиту, обнову и унапређивање

ГЕ.3.3.1. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај становништва и насеља

ГЕ.3.3.2. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привреде и привредних делатности

ГЕ.3.4.1. објашњава географске везе (просторне и каузалне, директне и индиректне) изаконитости (опште и посебне) у нашој земљи и у међу географске регије

ПРОЈКТНА НАСТАВА

Пројектна настава ће бити реализована кроз све наставне теме кроз пратећи географију локалне средине. Она треба да помогне ученицима да правилно географски посматрају и уочавају природне и друштвене објекте, појаве и процесе у Србији и локалној средини, чиме ће се подстаћи радозналост код деце и самостално истраживање. Она ће помоћи ученицима да користе статистички материјал који је систематизован у табелама, карте, као и различите изворе знања. Пројектна настава је у циљу достизања исхода који се односе на функционално знање ученика. Ученици ће бити у стању да уоче значај сарадње у тиму за остваривање заједничких циљева, али и да процене сопствена постигнућа. Ученици су оспособљени да прикупљају, обрађују и презентују резултате истраживачког рада током свих фаза реализације пројекта, као и да презентују и промовишу продукте пројекта.

Да би реализовали је истраживачки пројекат у локалној средини, неопходно је да ученик познаје методологију истраживачког рада:

- дефинише пројектни задатак;
- прикупља податке из различитих извора и на терену;
- обрађује податке, приказује их текстуално, табеларно и графички и доноси закључке;
- представља резултате истраживачког рада;
- описује и вреднује географски положај завичаја;

- препознаје, наводи и именује облике рељефа и гидрографске објекте на простору завичаја, објашњава међузависност климе, земљишта и живог света;
- истражује и утврђује специфичности природно-географских и друштвено-географских одлика завичаја и доводи их у корелацију;
- објашњава утицај одређене структуре становништва на друштвено-економски развој завичаја;
- наводи и описује природна богатства и објашњава утицај њиховог искоришћавања;
- описује структуру привреде и наводи показатеље развијености одређених привредних делатности;
- образлаже потребе заштите природне средине;
- анализира и предлаже различите мере за унапређење завичаја
- примењује географска знања и вештине приликом решавања проблемских ситуација у свакодневном животу;
- правилно наводи изворе литературе.

НЕКИ ОД ПРЕПОРУЧЕНИХ НАЧИНА ПРИЛАГОЂАВАЊА ПРОГРАМА НАСТАВЕ И УЧЕЊА УЧЕНИЦИМА КОЈИМА ЈЕ ПОТРЕБНА ДОДАТНА ОБРАЗОВНА ПОДРШКА:

- просторно, садржајно и методичко прилагођавање наставног програма (нпр. размештај седења, избор градива за учење и вежбање, прилагођавање задатака, начина и врста оцењивања, домаћих...)
- што већа индивидуализација наставе, а посебно са ученицима којима је потребна додатна образовна подршка и надареним ученицима
- размена искустава и сарадња са члановима Већа и стручним сарадницима у школи...
- коришћење вршњачке подршке и помоћи у савладавању програмских садржаја
- и све друго што ће се применити у складу са конкретним случајем

ДОДАТНА НАСТАВА

ДОДАТНА НАСТАВА: Циљ је упућивање ученика који показују веће интересовање и жељу за новим сазнањима како да превазиђу оквире предвиђене планом и програмом, са циљем повезивања и примене наученог.

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА	ОСНОВНИ ОБЛИЦИ ИЗВОЂЕЊА ПРОГРАМА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА
Географски положај, границе и величина територије Србије; Физичко-географске одлике Србије; Друштвено-географске одлике Србије; Природна и културна баштина Србије; Географија завичаја; Срби у региону и дијаспори.	-разговарају -уочавају -закључују -анализирају -пишу реферате -праве паное	-мотивише за рад -усмерава -подстиче на размишљање, логичко закључивање, радозналост и самосталан рад	-самосталан рад -истраживачки рад -тимски рад -рад у мањим групама	-повезивање знања и примена наученог -самостално истраживање и правилно коришћење стручне литературе и штампе

ДОПУНСКА НАСТАВА

ДОПУНСКА НАСТАВА: Циљ је пружање подршке ученицима који спорије усвајају знања или су били одсутни са часова и за оне који желе да утврде своје знање са циљем разумевања, препознавања, отклањања нејасноћа и бржег и квалитетнијег усвајања знања, умећа и вештина из наставног градива

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА	ОСНОВНИ ОБЛИЦИ ИЗВОЂЕЊА ПРОГРАМА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА
Географски положај, границе и величина територије Србије; Физичко-географске одлике Србије; Друштвено-географске одлике Србије; Природна и културна баштина Србије; Географија завичаја; Срби у региону и дијаспори.	-слушају -питају -разговарају -описују -откривају -примењују -анализирају -вреднују	-подстиче на усвајање знања -мотивише за рад -методе рада прилагођава карактеристикама и способностима ученика	-индивидуални -фронтални	-боље разумевање, препознавање и усвајање знања

Напомена: Часови допунске наставе се могу по потреби кориговати. Број часова зависи од одељења и потреба ученика

ГЕОГРАФСКА СЕКЦИЈА

ГЕОГРАФСКА СЕКЦИЈА:

Недељни фонд часова: 1

Годишњи фонд часова: 36

ЦИЉ И ЗАДАЦИ:

- Разумевање појава, процеса и односа у природи и друштву.
- Развијање способности за активно стицање знања кроз истраживање.
- Развијање радозналости, способности рационалног расуђивања, самосталности у мишљењу .
- Развијање логичког и апстрактног мишљења.
- Схватање повезаности природних и друштвених појава.
- Развијање свести о потреби заштите природе.
- Развијање вештина обнове и унапређења животне средине
- Развијање радних навика и склоности ка изучавању природних наука

ОПШТИ САДРЖАЈИ ПРОГРАМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА
Човек и географија	- слушају - повезују	- презентују наставни садржај	- дијалогска - демонстративна
Васиона	- схватају - упознају - усвајају	- подстичу на размишљање, повезивање, закључивање и примену знања	- илустративна - Еколошке радионице;
Планета Земља	- повезују практично и теоретско знање - представљају резултате и продукте свога рада на сајту школе , у холу школе, -учествују у радионицама -учествују у вршњачкој едукацији - сарађују са другим секцијама у школи	- прати и усмерава рад ученика - подстичу свест о значају примарне селекције - организује радионице и практичан рад ученика - организују сарадњу са осталим школама и сарадњу са институцијама локалне самоуправе	- Коришћењем савремених наставних средстава путем презентација ; - Приказивање дечјих радова кроз изложбе - Пријављивање и учешће у раду географске секције је добровољно. - Рад по групама у кабинету и на терену. - Коришћењем савремених наставних средстава и прављење презентација. - Приказивањем стеченог знања презентацијама и постављање резултата рада на сајту школе. - Посетама одређеним институцијама. - Заједнички рад са сродним секцијама

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА ГЕОГРАФСKE СЕКЦИЈЕ

Програм ће бити реализован у сарадњи са заинтересованим наставницима школе, другим секцијама, Музејем, Историјским Архивом из Ужица, Народном библиотеком итд...

У секцију ће бити укључени ученици 5, 6, 7. и 8. разред

